QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 30 ta’ Marzu 2001

Numru 8

~itazzjoni 791/1995

Avukat Renato Cefai g]as-so`jetà assikuratri`i *Formosa & Camilleri Ltd* u dawn b]ala a[enti tad-ditta estera *Guardian Royal Exchange plc* kif surrogati bil-li[i u bil-polza fid-drittijiet ta’ l-assikurat tag]hom Tony Gauci g]al *Big Ben Ltd*; u l-istess Tony Gauci *nomine*

versus

Charles Pace

Din hija kaw\a dwar]abta bejn \ew[karrozzi li [rat f’Ba]ar i`-~ag]aq fit-8 ta’ Marzu 1995.

I`-`itazzjoni tg]id illi dak in-nhar il-konvenut, waqt li kien qed isuq il-vettura Y-2059,]abat mal-karrozza W-4326, proprjetà ta’ l-attri`i *Big Ben Ltd*, misjuqa minn Tony Gauci, u g]amlilha ]sara. Billi l-karrozza W-4326 kienet assikurata mas-so`jetà attri`i l-o]ra (]lief g]all-*excess* u kiri ta’ karrozza o]da), din, biex tag]mel tajjeb g]all-]sara, ]allset ]ames mija u sebg]a u sittin lira u sebg]in `ente\mu

(Lm567.70), u [iet surrogata fid-dritijiet ta' l-assikurata tag]ha, is-so`jetà attri`i l-o]ra, li]allset]amsa u g]oxrin lira (Lm25) o]ra *excess*.

Billi jg]idu li l-konvenut wa]du ja]ti g]all-in`ident, l-atturi sej]ulu biex i]allas g]all-]sara, i\da l-konvenut baqa' ma ]allasx u g]alhekk l-atturi fet]u din il-kaw\a u qeg]din jitolbu illi l-qorti, wara li tg]id illi l-]tija hija tal-konvenut wa]du, tillikwida d-danni fis-somma ta' ]ames mija u tnejn u disg]in lira u sebg]in `ente\mu (Lm592.70), li minnhom l-assikuratri`i ]ar[et ]ames mija u sebg]a u sittin lira u sebg]in `ente\mu (Lm567.70) u l-attri`i l-o]ra ]ar[et ]amsa u g]oxrin lira (Lm25), jew somom o]ra aktar pre`i\i, u tikkundanna lill-konvenut i]allas lill-atturi d-danni hekk likwidati, flimkien ma' l-img]ax fuq is-somma ta' tliet mija u sitta u tmenin lira (Lm386) bit-tmienja fil-mija (8%) fis-sena minn dak in-nhar li kienet pre\entata `-`itazzjoni, u l-ispejje\, fosthom dawk ta' \ew[ittri tat-3 u tal-31 ta' Mejju 1995 .

Il-konvenut ressaq l-e``ezzjoni illi l-]tija kienet ta' Anthony Gauci, sewwieq tal-karrozza assikurata, u illi, g]alhekk, it-talbiet ta' l-atturi g]andhom ji[u mi`]uda. Ressaq ukoll e``ezzjoni dwar l-img]ax, illi tg]id illi l-img]ax g]andu jibda jg]addi minn dak in-nhar li `-`itazzjoni kienet notifikata, mhux meta kienet pre\entata, jekk id-danni huma likwidi; jekk id-danni ma humiex likwidi, l-img]ax g]andu jibda jg]addi minn dak in-nhar li ting]ata s-sentenza.

Il-]abta [rat fit-Triq ta' Ba]ar i`-~ag]aq, fit-telg]a, ftit 'il fuq mill-Kunvent tal-Fran[iskani. I\-\ew[vetturi kienu sejrin lejn San {iljan: il-karrozza assikurata kienet fuq quddiem, u dik tal-konvenut kienet qieg]da warajha. Ftit qabel il-]abta il-vettura misjuqa mill-konvenut bdiet toqrob lejn dik assikurata, g]ax il-konvenut kellu l-]sieb li jaqbi\ha.

Is-sewwiq tal-karrozza assikurata xehed illi, g]alkemm hu kien qed isuq qrib tal-linja tan-nofs tat-triq, g]ax kien qed jaqbe\ karrozza o]ra, il-konvenut xorta beda jaqb\u i\da dak il-]in kienet [ejja vettura o]ra mid-direzzjoni opposta. F'dak il-]in, g]alhekk, iltaqg]u erba' vetturi fuq l-istess wisg]a tat-triq: (i) dik li kienet qieg]da tinqabe\ mill-karrozza assikurata; (ii) il-karrozza assikurata; (iii) dik tal-

konvenut; u (iv) dik li kienet [ejja mid-direzzjoni opposta. Il-konvenut [ie marsus bejn il-karrozza assikurata u dik li kienet [ejja minn quddiemu, u bil-[enb tax-xellug tieg]u laqat il-[enb tal-lemin tal-karrozza assikurata. Din waqfet mad-daqqa, i\da l-konvenut baqa' tiela' u waqqaf max-xellug tat-triq, kif jidher fuq l-iskizz tal-pulizija[1].

L-iskizz juri wkoll illi l-]sara fuq il-karrozza assikurata hija fuq il-[enb tal-lemin lejn in-na]a ta' quddiem, waqt li l-]sara fuq il-vettura tal-konvenut hija lejn in-na]a ta' wara tal-[enb tax-xellug.

Il-konvenut ta ver\joni differenti. Qal illi l-karrozza assikurata kienet g]addejja quddiemu i\da lejn ix-xellug tieg]u waqt li hu kien qed isuq qrib in-nofs tat-triq. Hu qatag]ha li jaqbe\ il-karrozza assikurata, i\da waqt li kien qed jaqbi\ha din kisret g]al fuqu u hekk saret il-]abta.

Fil-fehma tal-qorti, li kieku l-]abta tassew [rat kif qal il-konvenut, kieku la l-karrozza assikurata ma kienet tispi``a fejn tidher fl-iskizz, *i.e. parallel* mal-linja tan-nofs tat-triq u qrib]afna tag]ha, u lanqas il-]sara fuq il-vetturi ma kienet tkun fejn fil-fatt kienet. Il-po\izzjoni tal-vettura assikurata turi li l-konvenut ma kienx qed isuq lil hawn mil-linja tan-nofs, i\da kien qasam g]al fuq in-na]a l-o]ra biex jag]mel is-sorpass. Li kieku l-vettura assikurata tassew [ibdet lejn il-lemin, kienet tispi``a angolata, mhux dritta kif fil-fatt baqg]et. Ukoll, jekk il-vettura assikurata tassew kisret lejn il-konvenut, il-]sara kienet tkun aktar fuq il-ponta ta' quddiem milli mal-[enb.

Il-qorti, g]alhekk, hija tal-fehma li aktar tista' toqg]od fuq il-ver\joni ta' l-atturi, u li l-]tija g]alhekk hija tal-konvenut, li g]a\el waqt]a\in biex jag]mel is-sorpass tant li spi``a marsus bejn \ew[vetturi o]ra. Il-konvenut g]alhekk g]andu jag]mel tajjeb g]ad-danni li sofrew l-atturi.

Ng]addu issa g]al-likwidazzjoni tad-danni. L-atturi qeg]din jitolbu]ames mija u tnejn u disg]in lira u sebg]in `ente\mu (Lm592.70), li minnhom l-assikuratri`i

[1] *Fol.* 12.

]ar[et]ames mija u sebg]a u sittin lira u sebg]in `ente\mu (Lm567.70) u l-attri`i l-o]ra]ar[et]amsa u g]oxrin lira (Lm25). Il-konvenut ma ikkontestax din is-somma, li hija wkoll [ustifikata b'ri`evuti li juru, anzi, li l-atturi]ar[u aktar minn hekk.

Il-qorti g]alhekk tillikwida d-danni fis-somma ta']ames mija u tnejn u disg]in lira u sebg]in `ente\mu (Lm592.70).

It-talba g]all-img]ax hija biss g]al img]ax fuq is-somma ta' tliet mija u sitta u tmenin lira (Lm386). Kontra dak li qal il-konvenut fl-e``ezzjoni tieg]u, l-img]ax jibda jg]addi minn dak in-nhar li ssir talba b'att [udizzjarju, u t-talba ssir bil-pre\entata ta' l-att, mhux bin-notifika tieg]u. G]alhekk l-img]ax jibda jg]addi mill-14 ta' {unju 1995, meta kienet pre\entata `-`itazzjoni.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti taqta' l-kaw\a billi, wara li ti`]ad l-e``ezzjonijiet tal-konvenut, tikkundanna lill-konvenut i]allas lill-attur Avukat Renato Cefai *nomine* s-somma ta']ames mija u sebg]a u sittin lira u sebg]in `ente\mu (Lm567.70), u lill-attur Tony Gauci *nomine* s-somma ta' ]amsa u g]oxrin lira (Lm25). Il-konvenut g]andu j]allas ukoll l-ispejje\ [udizzjarji kollha u l-img]ax legali fuq tliet mija u sitta u tmenin lira (Lm386) b'se]] minn dak in-nhar li kienet pre\entata `-`itazzjoni.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef Dep. Re[.

Connie Micallef